

На основу члана 21. став 1. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004), члана 52. став 3. и члана 56. став 3. Закона о банкама ("Службени гласник РС", бр. 107/2005), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У О СПОЉНОЈ РЕВИЗИЈИ БАНАКА

1. Овом одлуком прописују се критеријуми на основу којих Народна банка Србије утврђује и објављује листу спољних ревизора који могу вршити ревизију финансијских извештаја банке (у даљем тексту: Листа), као и минималан обим и садржај извештаја спољног ревизора о ревизији финансијских извештаја банке.

I. КРИТЕРИЈУМИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ЛИСТЕ СПОЉНИХ РЕВИЗОРА

2. Критеријуми које мора да испуњава спољни ревизор да би могао да врши ревизију финансијских извештаја банке су следећи:

1) да испуњава услове који су за предузеће за ревизију прописани законом којим се уређују рачуноводство и ревизија;

2) да има најмање шесторо запослених који имају професионално звање овлашћеног ревизора и лиценцу за рад на пословима ревизије финансијских извештаја, од којих најмање троје има најмање три године искуства у обављању послова ревизије финансијских извештаја банака;

3) да има најмање 20 запослених у организационом делу у чијем су делокругу послови ревизије;

4) да у претходних пет година није брисан с Листе на основу тачке 5. став 4. ове одлуке.

3. Ради стављања на Листу, предузеће за ревизију подноси Народној банци Србије писмени захтев, уз који прилаже документацију којом доказује испуњеност критеријума из тачке 2. ове одлуке.

О захтеву из става 1. ове тачке, Народна банка Србије одлучује у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

У поступку одлучивања о захтеву из става 1. ове тачке, предузеће за ревизију је дужно да, на захтев Народне банке Србије, обави

презентацију методологије ревизије финансијских извештаја банке коју примењује у свом пословању.

4. Утврђену Листу Народна банка Србије објављује на својој Интернет презентацији.

5. Ако се после објављивања Листе промене подаци који утичу на испуњеност критеријума из тачке 2. ове одлуке – спољни ревизор је дужан да о томе без одлагања обавести Народну банку Србије.

Народна банка Србије може од спољног ревизора који је на Листи да захтева да јој достави документацију којом доказује да и даље испуњава критеријуме из тачке 2. ове одлуке.

У случају да спољни ревизор више не испуњава критеријуме из тачке 2. одредбе од 1) до 3) ове одлуке, као и у случају да не поступи у складу са ст. 1. и 2. ове тачке, Народна банка Србије ће га брисати с Листе.

Народна банка Србије брисаће спољног ревизора с Листе и:

1) ако она утврди да спољни ревизор није поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона о банкама (у даљем тексту: Закон) и/или у случају из члана 62. Закона, или

2) ако министарство надлежно за послове финансија, Комора овлашћених ревизора или други надлежни орган утврде да спољни ревизор није поступио у складу с Међународним стандардима ревизије и/или Кодексом етике за професионалне рачуновође.

Ако постоје основи сумње да спољни ревизор није поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона – Народна банка Србије га може суспендовати с Листе, и то док не утврди да ли је поступио у складу с тим ставом, а најдуже 90 дана.

Кад утврди да је спољни ревизор поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона, односно после истека рока из става 5. ове тачке – Народна банка Србије ће том спољном ревизору укинути суспензију с Листе.

До истека рока из става 5. ове тачке, односно док Народна банка Србије не утврди да ли је спољни ревизор поступио у складу с чланом 58. став 1. Закона – спољни ревизор који је суспендован с Листе може да заврши ревизију финансијских извештаја банке започету до дана достављања решења о том суспендовању, али не може да закључује нове уговоре о обављању ревизије финансијских извештаја банке.

6. Спољни ревизор који је на Листи не може у истој години обављати ревизију финансијских извештаја банке и пружати јој консултантске услуге (нпр. услуге у вези с вођењем пословних књига и састављањем финансијских извештаја, услуге процене вредности, услуге интерне ревизије, услуге у области информационе технологије, правне услуге, услуге у оквиру пословних финансија, савета или помоћи, односно друге услуге), нити може обављати ревизију за пословну годину у којој јој је пружао ове услуге. Овај спољни ревизор не може обављати ни ревизију финансијских извештаја банке за пословну годину у којој је његов запослени био привремено ангажован у тој банци, или је у банци привремено ангажован у време обављања ревизије.

7. Представници Народне банке Србије и спољни ревизори могу одржавати састанке у вези са обављањем послова ревизије финансијских извештаја банке – и то пре почетка ревизије, у току ревизије и након обављене ревизије.

Састанцима из става 1. ове тачке присуствују представници банке код које је вршена ревизија финансијских извештаја или их о садржају тих састанака обавештава спољни ревизор.

Спољни ревизор дужан је да Народној банци Србије на њен захтев достави методологију ревизије финансијских извештаја банке коју примењује у свом пословању, план ревизорских активности у вези с појединачном ревизијом финансијских извештаја банке, као и друге информације у вези са обављањем ревизије.

II. МИНИМАЛНИ ОБИМ И САДРЖАЈ ИЗВЕШТАЈА СПОЉНОГ РЕВИЗОРА О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА БАНКЕ

8. Извештај спољног ревизора о обављеној ревизији годишњих финансијских извештаја банке (у даљем тексту: извештај о ревизији) сачињава се у складу са законом којим се уређује ревизија и овом одлуком.

Извештај о ревизији нарочито садржи:

- 1) мишљење спољног ревизора;
- 2) финансијске извештаје који су били предмет ревизије;
- 3) мишљење о усклађености извештаја о пословању са финансијским извештајима за исту пословну годину и извештај о пословању који је био предмет овог мишљења;

- 4) писмо о презентацији финансијских извештаја;
- 5) анализе за потребе Народне банке Србије.

Под мишљењем спољног ревизора из става 2. одредба под 1) ове тачке подразумева се мишљење о томе да ли су финансијски извештаји банке који су били предмет ревизије сачињени у складу с међународним стандардима финансијског извештавања у смислу закона којим се уређује рачуноводство и прописима Народне банке Србије, као и да ли истинито и објективно приказују финансијски положај банке, резултате пословања и новчане токове по свим материјално значајним питањима.

Финансијски извештаји из става 2. одредба под 2) ове тачке прилажу се у сажетом облику, који подразумева да су обрасци тих извештаја састављени у складу са одлуком којом се уређују обрасци и садржина позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке, али не садрже ставке чија је вредност нула, колоне које се односе на мапирање финансијских извештаја и ознаке АОП позиција. Напомене уз финансијске извештаје прилажу се у пуном облику. Сваки појединачни сажети образац финансијских извештаја потписује руководство банке.

Писмо о презентацији финансијских извештаја, које потписују одговорна лица у банци, потврђује да финансијски извештаји истинито, објективно и у складу са законом приказују финансијски положај, резултате пословања, новчане токове и промене на капиталу те банке за годину на коју се финансијски извештаји односе.

Анализе за потребе Народне банке Србије садрже: (А) анализу биланса стања, биланса успеха и ванбилансне активе банке и (Б) анализу квалитета пословања (бонитета) банке.

Анализе из ове одлуке садрже и евентуалне корекције које је извршио овлашћени ревизор, односно банка.

А. Анализа биланса стања, биланса успеха и ванбилансне активе банке

Анализа биланса стања, биланса успеха и ванбилансне активе банке садржи кратак коментар спољног ревизора о билансу стања, билансу успеха и ванбилансне активе банке, њихову структуру и обухвата најмање посебан осврт и објашњење за оне билансне и ванбилансне позиције код којих је дошло до знатнијих промена у односу на претходни извештајни период.

Б. Анализа квалитета пословања (бонитета) банке

1) Капитал банке

Дати коментар капитала банке пре и после евентуалних корекција које изврши овлашћени ревизор или банка на предлог овлашћеног ревизора, затим навести највеће акционаре банке, тј. лица која имају власништво у банци које им омогућава више од 5% гласачких права, промене у власничкој структури банке у току године, и анализирати да ли су акционари банке повезани тако да се сматра да наступају као један стицалац у смислу одредаба Закона које уређују стицање власништва у банци.

2) Квалитет активе

Приказати структуру ризичне и неризичне активе након извршених корекција, анализирати ризичну активу и исказати исправку вредности као индиректни отпис пласмана по билансној активи, односно резервисања за губитке по ванбилансној активи, анализирати кредитни портфељ (кредити, камате, преузете и потенцијалне обавезе), материјално значајне дужнике и њихово финансијско стање, кредите дате лицима повезаним с банком у смислу Закона, као и њихово финансијско стање, затим исказати каматоносну и некаматоносну активу након извршених корекција и анализирати њихов однос, те приказати структуру и висину потраживања од других банака и дати коментар степена њихове наплативости; анализирати послове у име и за рачун правних и физичких лица, а ако су на тим рачунима књижени ризични пласмани – рекласификовати их на одговарајуће рачуне. Навести да ли је било исплата по датим облицима јемства, и колико, и да ли банка и даље даје јемство комитентима за које је извршила плаћање; навести остварени просечан рок за наплату извршених плаћања по јемствима.

3) Показатељи пословања и изложеност ризицима

Навести да ли је, колико пута и у ком периоду током године, банка прекршила прописану вредност показатеља адекватности капитала, показатеља изложености (према једном лицу или групи повезаних лица, као и изложеност банке према лицу повезаном са банком), показатеља улагања банке, показатеља ликвидности, показатеља девизног ризика, обрачунатих у складу с прописима Народне банке Србије. Навести да ли банка има усвојене одговарајуће процедуре којима се обезбеђују адекватне интерне контроле и доследна примена стратегије и политика за управљање ризицима, процедура за идентификовање и мерење, односно процену ризика и за управљање свим материјално значајним ризицима, као и да ли има процедуре за редовно извештавање органа

банке и Народне банке Србије о управљању ризицима. Дати коментар о активностима које банка предузима у циљу одржавања прописаних вредности показатеља, посебно за показатеље који су прекршени током године или су били близу најмањих, односно највећих дозвољених прописаних вредности.

4) Адекватност капитала

Навести да ли је током године банка одржавала адекватан ниво капитала – сразмерно обиму и врсти пословних активности и изложености банке; да ли је Народна банка Србије банци одредила показатељ адекватности капитала већи од прописаног с обзиром на врсту и степен ризика и пословних активности банке, како би се обезбедила стабилност и сигурност пословања банке и испуњење њених обавеза према повериоцима; да ли банка примењује одговарајуће процедуре за праћење и процену потребног нивоа капитала с обзиром на ризике којима је изложена или ће бити изложена у будућем пословању.

5) Профитабилност

Коментарисати разлику остварену између активне и пасивне камате, анализирати камате по врстама пласмана и одговарајућих извора, с посебним освртом на учешће кредита, и приказати однос:

- добити (губитка) и активе,
- добити (губитка) и укупног билансног капитала,
- прихода од камата и активе,
- расхода од камата и пасиве,
- нето прихода/расхода по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки и активе.

Анализирати каматоносну, односно некаматоносну активу и активности које банка предузима на повећању степена наплативости и приказати однос нето прихода од камата и каматоносне активе.

Коментарисати структуру губитка, односно износ непокривеног губитка (узроке и годину настанка, разлоге непокривености, као и активности на отклањању узрока губитка); приходе од камата на обезвређене пласмане; расходе по основу камате по депозитима и узетим кредитима; начин расподеле добити.

6) Кадровска и организациона оспособљеност

Навести кадровску структуру банке са укупним бројем запослених: руководећи кадар, стручни кадар и помоћно особље; чланове управног одбора (име и презиме и назив правног лица у коме су запослени) и извршног одбора. Навести и укупне бруто и нето накнаде председника и чланова управног одбора, као и збирно за остале чланове управног одбора, као и укупне бруто и нето накнаде и зараде за председника извршног одбора и збирно за остале чланове извршног одбора — остварене у банци. Приказати организациону мрежу банке са организационим деловима (филијале, пословне јединице и представништва у земљи и иностранству) и њиховим седиштем.

7) Информациони систем

Описати организацију и управљање информационим системом и другим технологијама, његову адекватност, поузданост и усклађеност са пословима које банка обавља. Навести да ли банка има усвојене одговарајуће унутрашње опште акте којима је успостављен оквир за управљање безбедношћу информационог система и оценити степен физичке заштите података и информационог система банке.

11. Банка је дужна да Народној банци Србије извештај о ревизији достави заједно с писмом руководству које је спољни ревизор доставио банци после завршетка ревизије, и то најкасније у року од 120 дана после завршетка пословне године на коју се извештај о ревизији односи.

Један примерак извештаја о ревизији спољног ревизора доставља се и одбору за праћење пословања банке (одбор за ревизију).

Банка је дужна да консолидоване годишње финансијске извештаје са извештајем спољног ревизора достави Народној банци Србије, за претходну пословну годину – у року од 150 дана након завршетка те године.

Под консолидованим годишњим финансијским извештајима из става 3. ове тачке подразумевају се консолидовани годишњи финансијски извештаји састављени у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Извештај спољног ревизора о обављеној ревизији годишњих консолидованих финансијских извештаја банке сачињава се у складу са законом којим се уређује ревизија и садржи мишљење спољног ревизора и консолидоване финансијске извештаје који су били предмет ревизије.

12. Писмо руководству садржи, између осталог, све утврђене налазе и препоруке спољног ревизора који се односе на ефикасност функционисања унутрашње ревизије и контроле усклађености пословања, успостављени систем управљања ризицима и систем унутрашњих контрола банке.

13. Банка је дужна да, најкасније у року од 15 дана од дана достављања извештаја о ревизији објави:

- комплетан извештај спољног ревизора, на својој интернет презентацији и да га задржи на тој презентацији до објављивања извештаја за наредну пословну годину. Под комплетним извештајем спољног ревизора, у смислу ове одлуке, сматра се извештај о ревизији који садржи елементе из тачке 8. став 2. одредбе под 1) и 2) ове одлуке,
- извештај у скраћеном облику у дневним новинама које се дистрибуирају на територији Републике Србије. Под извештајем спољног ревизора у скраћеном облику подразумева се извештај о ревизији који садржи елементе из тачке 8. став 2. одредбе под 1) и 2) ове одлуке, осим напомена уз финансијске извештаје.

14. Ако Народна банка Србије одбије да прихвати извештај спољног ревизора, у складу с чланом 62. Закона, банка је дужна да на својој Интернет презентацији одбијени извештај замени новим извештајем, који је други спољни ревизор сачинио на основу поново обављене ревизије.

15. Спољни ревизори из Листе спољних ревизора који могу вршити ревизију финансијских извештаја банке ("Службени гласник РС", бр. 8/2007) обављају ревизију финансијских извештаја банке за пословну 2007. годину, с тим да је не могу обављати ако су до те пословне године обавили три узастопне ревизије финансијских извештаја код исте банке.

16. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о спољној ревизији банака ("Службени гласник РС", бр. 57/2006).

17. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС".

О. бр. 52
8. маја 2007. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
Радован Јелашић, с.р.